

Горан Јевтовић: Под окупацијом и у власти НАТО (ЕУ) - како смо „реформисали“ и „модернизовали“ систем одбране и војску (2) - Судбина Косметског одреда

BY РЕПОРТЕР ОН 9. ЈАНУАР 2015. •)

Период 2001-2002. био је преломан за тзв. реорганизацију, односно, рационализацију и реформу одбране а, у пракси, то је био почетак разбијања Војске Југославије. Тада је ударен, на нашу жалост, од стране највишег државног врха, пре свих чувеног Врховног савета одбране, а под жестоким притиском и према плану западних сила, својеврсни печат и положен камен темељац за оне процесе који ће се у бруталаној форми одвијати у времену које ће тек уследити - период од 2003. до краја 2007.године.

Још једном да се подсетимо, циљ наведеног посла био је дефинисан (апсурдно али је тако) од стране дојучерашњег непријатеља. Оног истог који нас је оружаном напао 1999.године и нанео велике људске, пре свега цивилне жртве и материјалну штету од скоро 100 милијарди долара, а индиректно произвео куд и камо веће последице за чије отклањање ће бити потребне деценије, а за заборав, вероватно векови.

9. 01. 2015. Фонд стратешке културе,

Шта смо то, између осталог, прихватили да урадимо?

Пристали смо да нам, у рату непобеђену, снажну, сјајно организовану и стратешки (у простору) адекватно одбрамбено постављену, доказану, прекаљену ратну и мирнодопску војску, „реорганизује“ и „реформише“ управо НАТО. Западни савез који је преко шест стотина пута био јачи у време агресије, али тада није успео у својим наумима и плановима.

Наравно да је земљама чланицама Алијансе један од циљева био својеврсна освета за напред наведено. Али, то није било примарно. Основни разлог био је

отимање покрајине Косова и Метохије и стварање наоко независне, а у пракси вазалне творевине са свим елементима глобалистичког протектората, којим се баш тако и управља. На сличан начин, као и са остатком Србије.

Тако амбициозан план, баш као што је било и демонтажа саме СР Југославије, наши „пријатељи“ нису могли извести у условима у којима би им се „пред очима“ налазила потпуно очувана војска, која је у сваком тренутку била способна да предупреди наведене замисли и у пракси онемогући кршење и неиспуњење државних обавеза према Резолуцији СБ ОУН 1244.

*

НАТО планери и оперативци су брзо схватили да ће обезглављивање Војске Југославије и њено демонтажа по дубини ићи отежано, те да ће процес разградње потрајати и захтевати додатну енергију, упорност, стрпљење и пре свега, маштовитост.

Били су свесни ризика, напете ситуације, оптерећени могућим војним (против)ударом, суочени са могућношћу непланираног одговора, евентуалном побуном ширих размера и другим неконтролисаним процесима. Једноставно, били су неспокојни, да то не квалификујем као уплашени, јер би мало ко са ове временске дистанце у тако нешто поверовао.

Зато су примат у реализацији тако сложеног захвата дали медијској подршци, која је била својеврсна „аритељеријска баражна ватра“, како би се „бојиште“ омекшало и створили услови да противник поклекне. У преводу, требало је плански и организовано дезинформисати народ, убедити га не само да је такав процес неминовност, већ, напротив, пожељан и користан из демократског, европског, финансијског и осталих углова. Успут, али тежишно, било је потребно клеветати и нападати генерале и адмирале (али и остале припаднике војске) као рецидиве „диктаторског режима“.

Активности су се одвијале, условно, на три, само на први поглед одвојена „фронта“, или, у три правца:

(1) интензивно кадрованье у врху војске, које се претворило искључиво у значајно смањење броја а затим и противзаконито пензионисање генерала и адмирала, посебно ратних команданата армија, РВ и ПВО, Ратне Морнарице, помоћника и начелника у Генералштабу и Министарству одбране, команданата корпуса и осталих састава;

(2) реорганизација ВЈ, која је имала за циљ гашење (неутралисање) стратегијских групација - армија у Копненој војсци, односно састава истог нивоа и ранга у РВ и ПВО и у РМ, и радикално смањење бројног стања, како мирнопске тако и ратне војске;

(3) наметање евроатлантских постулата и „вредности“, покретање процеса за потпуно неприродно увлачење у НАТО програм „Партнерство за мир“, унапређивање тзв. међуармијске сарадње са западним земљама и, посебно, припрема а затим и упућивање на школовање и курсирање „перспективног“ млађег кадра у разновразне центре земаља чланица Алијансе.

Уз све то почела је озбиљна пропаганда о тзв. цивилном служењу војне обавезе и скраћивању војног рока регрута, дакле, **депопуларисање војног позива и часне обавезе одбране државе као такве.**

Наведене активности пратио је један посебан, можда и најважнији „фронт“, који се одвијао паралелно и пуним интензитетом - **озбиљни покушаји слабљења борбеног морала људства** (поготову у основним јединицама и саставима), уношења смутње, несигурности и неизвесности, како би се створио амбијент за појаву дефетизма, разочарења, обрачуна и дезоријентисаности. У исто време се над ратним кадром надвијао злокобни и претећи „облак“ Хашког трибунала, али и домаћих истражних органа којима су подршку давале бројне западно спонзорисане НВО.

**

1.- Након што су пропали исфорсирани покушаји да се у условима медијске харанге крајем 2000. и почетком следеће године, изврши противзаконита смена начелника Генералштаба, генерал-пуковника Небојше Павковића, као првог човека Војске и својеврсног симбола отпора агресору, а са њим, у пакету, и генерал-пуковника Владимира Лазаревића, команданта 3.Армије, две кључне фигуре и живе ратне легенде (које су им посебно „упадале у очи“), одлучено је, а

то је пракса и потврдила, да се тактика незнантно промени, и да се крене заобилазним путем, али да, ипак, буду реализовани пројектовани циљеви.

Колоквијално речено, било је потребно „оголити храст, посећи му корене, а затим га ишчупати.“

Уследила су, почев од 31. децембра 2000.године, када је пензионисано око 20 генерала одједном (од чега свега неколико колико се сећам, према ранијим, редовним плановима), да би од марта 2001.године, скоро сваког месеца, појединачно или по мањим групама, вршено, према прецизно скројеном и вођеном плану, пензионисање врхунских и прекаљених генерала и адмирала на служби у Војсци и Министарству одбране.

Била је то занимљива тактика - корак по корак, један по један, пажљиво и без велике буке, у готовости да се прикочи уколико крену непредвиђени догађаји.

Тако је уклоњено, до краја само те 2001.године, обратимо пажњу - 1 генерал армије, 12 генерал-пуковника, 15 генерал-потпуковника и 14 генерал-мајора, укупно њих 42.

Први је био на тапету генерал Драгољуб Ојданић, начелник Генералштаба у рату и актуелни Савезни министар одбране. Морао је да буде склоњен и пензионисан (додуше, сам је поднео оставку на коју је једино он од генерала имао право као министар, као и захтев за пензионисање, али након невиђене медијске харанге и притисака). Све у складу са „трендом“, како би место уступио лекару специјалисти из Црне Горе, „експерту“ за војне науке, господину Слободану Краповићу. Кадар црногорског СНП-а за кога до тада нико није чуо, неинтересанте биографије, у којој се, ипак, гле чуда, појавио онај део о субспецијализацији у Великој Британији.

До краја године су елиминисани, и практично у заборав пали, генерали: Светозар Марјановић и Благоје Ковачевић, који су, пре него што су испреговарали и потписали Војно-технички споразум у Куманову, као представници потпуно равноправне ратујуће, а не стране која капитулира, обезбедили да наведени

документ, у веома неповољним међународним околностима буде, у коначном, сасвим коректан и обећавајући. Уосталом, време је показало напред наведено.

Затим су посмењивани скоро сви помоћници ратног начелника ГШ - начелници сектора из рата, као и легендарни ратни команданти: 1. и 2. Армије, РВ и ПВО и Ратне морнарице и, колико се сећам, њихови начелници штабова, као и генералски врх Управе безбедности, начелник Оперативне управе, начелник позадинског сектора и начелници једног броја видовских и родовских сектора и управа Генералштаба, као и поједини команданти и начелници по дубини.

Шаховски речено, из игре и из тима су избачени велемајстори. Најискуснији и најшколованији војни кадрови не само у тадашњој држави којој су припадали и одано служили. Достојни наследници српских генерала и војсковођа из Првог светског рата, који су имали пре свега огромно знање, затим мудрост и, наравно, храброст, да одлучно и непоколебљиво, сви заједно као један, тако моћном агресору каквог свет није видео, кажу јасно и гласно - не, даље се не може. И покажу на делу како се брани отаџбина.

Ипак, један од њих, генерал-потпуковник Момир Вукадиновић, који је, као и сви остали, противзаконито и, наизглед мимо било какве логике, пензионисан у септембру 2001. године, заслужује посебну пажњу. Не ради простог поређења поштованог генерала са осталима, јер би то било неумесно с моје стране и непотребно, већ због нечега потпуно другог, али стратешки важног.

Генерал Вукадиновић, познат по челичној дисциплини, у рату командант Београдског корпуса, током 2000. године је одабран и постављен (поред редовне дужности начелника Штаба 1. Армије) на дужност команданта „3. Одред специјалне намене ВЈ“, који је колоквијално, врло брзо назван - Косметски одред. Јединица која је била одређена за повратак на КиМ према Војнотехничком споразуму из Куманова и у складу са Резолуцијом 1244.

Био је то ванформацијски и вансеријски састав препотчињен 3. Армији, бројао је око хиљаду посебно одабраних професионалних припадника војске и полиције, са пратећим особљем, организован у четири механизоване чете и остале, мање мешовите јединице. Врхунски су били опремљени, наоружани, обучени и увежбани, и, изнад свега, ванредно мотивисани за извршење деликатног задатка.

3. Одред специјалне намене је располагао следећом тежом борбеном и осталом техником:

- 53 БВП-а (борбена возила пешадије М-80 и 80/А, оклопни транспортери на гусеницама),
- 17 БПВ-а (борбена војно-полицијска возила, оклопни транспортери на точковима),
- 4 БРДМ-а (оклопна борбено-извиђачка возила на точковима),
- 19 специјалних возила,
- 108 неборбених возила.

Завршна смотра 3. Одред специјалне намене - Косметског одреда, када је изведена и тактичка вежба са бојевим гађањем под називом „Повратак 2000“, одржана је 1. септембра 2000. године на полигону код Пирота, и од тог тренутка је кренуо тајминг за повратак наведене јединице на КиМ.

Догађају су поред највиших представника државних органа, Војске и МУП-а, присуствовали високи представници ОУН, војнодипломатски кор, а исти су забележиле све светске и домаће агенције и посленици медија, њих преко стотину акредитованих.

Смотра Одред је изведена у времену када се, након снажне дипломатске активности наше државе, очекивала дозвола СБ ОУН и званични позив Команде КФОР-а за упућивање састава у тамошњу мировну мисију.

Доказ томе је, што је 10-так дана након смотре и изведене вежбе, у Генералштаб ВЈ стигао телеграм команданта Мировне мисије на КиМ, у којем је стајало, између осталог (парафразирам према сећању, с обзиром да сам тај документ чувао у наредним годинама) - да се предузимају мере за прихват мировне јединице СР Југославије, али да још увек нису створени логистичко-технички услови за размештај људства и технике, као и друга питања у вези ангажовања, у ком смислу се предлаже да се упућивање Одред одложи за децембар 2000. године...

Порука нам је била јасна - чекали су се резултати септембарских избора и већ тада припремљен сценарио петооктобарског преврата.

Време које је уследило јасно је показало зашто је одлагано упућивање наших снага и на који начин је то кључно питање, које ће пресудно утицати на даља

збивања на КиМ, бити решено од стране тзв. међународне заједнице, односно НАТО-а.

Шта је значило, симболично, Вукадиновићево пензионисање, које је било, уједно, и понижавајуће деградирање?

Обрачун, не само са генералом лично као командантом Одрета, већ и са том јединицом, која ће врло брзо бити и формално расформирана у склопу „реорганизације“ војске. Нема команданта, нема ни јединице. То је изнад свега било и одрицање државног врха од саме идеје, односно обавезе да наше снаге вратимо на Косово и Метохију. Јер, након тог чина, дакле, након петог октобра, а особито после септембра 2001. године, нико више из државног врха није ни смео да помиње повратак.

Тим проблемом се искључиво бавила Војска (ГШ, 3. Армија и Приштински корпус) и притом мислим, пре свих на начелнике Генералштаба, генерал-пуковника Небојшу Павковића а затим, посебно, генерал-пуковника Бранка Кргу, и то приликом редовних сусрета са командантима КФОР-а, када су се постављала директна питања о времену повратка оружаних снага на КиМ. О томе су редовно састављани извештаји са предлозима мера и упућивани члановима ВСО.

Међутим, обезбеђено је да се тако важно питање потпуно медијски и на све друге начине игнорише, плански гура у заборав а затим и потпуно архивира.

Тај чин је недвосмислено представљао први корак у правцу одустајања од најаче полуге (а то је и време показало) којом би се испунила обавеза из резолуције, догађаји на терену преокренули, избеглим Србима и осталима са КиМ показала не само решеност да се покрајина сачува у саставу Србије, већ и да се омогући повратак на огњишта најмање десетинама хиљада људи. И то у првом таласу. Народ увек иде за војском, старо је правило.

Интерне процене органа и служби Војске Југославије, до којих се долазило путем неформалних анкета управо у избегличким центрима широм Србије и Црне Горе, апсолутно су потврдиле наведену претпоставку. Дакле, подстрек и за напаћени народ и за војску, пре свега на психолошком плану. И, све то је, скоро преко ноћи, нестало као мехур од сапунице.

Да ли би нам се догодио у тако претпостављеним условима, са Косметским одредом на терену, прво масакр 2004.године, а затим и проглашење независности „Косова“ почетком 2008.године?

Сигуран сам и убеђен као професионалац, да до свега тога не би дошло.

Уосталом, биле су разрађене све могуће варијанте. Од најмањих инцидената до оружаних сукоба ширих размера, које је Одред могао да решава, у зависности од интензитета, аутономно од више дана до више недеља. Међутим, биле су предвиђене и адекватне снаге у готовости за интервенцију, тежишно из Приштинског корпуса и 3.Армије, уколико би сарадња са КФОР-ом и предвиђена заштита изостале, односно, уколико би се ситуација на терену изокренула у супротном смеру. То је према међународним прописима уобичајена и легитимна процедура.

Напред наведено ваља тумачити у светлу чињеница које су биле веома видљиве и свима познате - у то време су се у саставу мировне мисије ОУН на Космету налазиле и снаге оних земаља које нису биле чланице НАТО-а. Рецимо, бројчано јак и мотивисан контингент оружаних снага Русије, затим Украјине и других пријатељских држава. Свакако је да наше снаге не би биле усамљене и остављене на цедилу. А са њиме и српски народ.

И не би изигравали „глинене голубове“, онако како ће од 2003. па надаље, неосновано и константно, а према налозима својих западних ментора, изјављивати тадашњи министар одбране, Борис Тадић. Уосталом, шта је ризичније и жалосније - то што би прекаљени професионални војници, сви од реда добровољци, „изигравали глинене голубове“ јер им је то, у крајњем, у опису послова, или што је голоруки српски народ и припадници осталих заједница у том статусу непрекидно, ево, пуних 15 година?

Можда је, управо због свега наведеног, подсећање на 1.септембар 2000.године када је постројен Косметски одред и када су нас делиле недеље а највише пар месеци од његовог упућивања, најоригиналније завршити једном необичном и

крајње симболичном секвенцом, својеврсном поруком, коју и дан данас може да посведочи више од хиљаду учесника и гостију.

У склопу церемоније, начелник Генералштаба, генерал Павковић је свечано уручивао Војну заставу команданту Одрета, генералу Вукадиновићу и том приликом истакао: „...данас предајем Војну заставу 3.Одреду као најчаснији симбол наше отаџбине. Застава симболизује нашу слободу, државни суверенитет и недељивост наше територије. Она је уједно, највиши симбол војничке части и ваше оданости нашим националним интересима...„

С обзиром да је падала киша, са небеса је, баш тада, тачно у том тренутку, и прецизно баш према врху копља, запарала муња уз снажан одјек грома.

Сви су је видели и на свој начин доживели (и преживели). Само једна, и ниједна више - муња и гром. Нико није био повређен. Остаје нам, да након толико година, поново размишљамо о тој недвосмиленој поруци и симболу, као правом одговору нашем властитом, умишљеном самопорицању и самозатирању.

Онако како нам је у аманет оставио и пророчки поручио патријарх Павле - „Бог помаже ако има коме...“

Уосталом, још увек није касно да вратимо неки нови Косметски одред или одреде. Осим ако није укинута резолуција 1244, а да о томе нисам обавештен.

*

(У следећем наставку - како је настављена „реорганизација“ Војске током 2001. и 2002, све до почетка 2003.године, када је званично, Београдским споразумом чији је гарант био Хавијер Солана испред ЕУ (за време агресије генерални секретар НАТО-а), демонтирана СР Југославија и формирана Државна заједница Србија и Црна гора, па тако и „нова“ оружана сила... и ко је то у Врховном савету одбране, у улози саветника, ведрио и облачио, буквално.)

Аутор је пуковник Војске Србије, превремено пензионисан 2008. године, са 28 година пензијског и 22 ефективног радног стажа (у 44-тој години живота), у време када се налазио у „Тиму за припрему одбране“ и био сведок у Хашком трибуналу, у процесу „Косовској шесторки“ - државном, војном и полицијском врху СРЈ и Србије, који је оптужен, а затим (осим М.Милутиновића), осуђен на драконске казне у наведеном суду. У периоду од јула 2000-те до јула 2005. године (који је најважнији у овом тексту), налазио се у Кабинету начелника Генералштаба, на различитим дужностима, од „самосталног референта“, преко „начелника одељења“ (уједно „заменик начелника“ Кабинета НГШ), све до дужности „начелника Кабинета“ начелника ГШ ВЈ и ВСЦГ. Завршена Војна академија КоВ и Генералштабна школа. У периоду од 1990. до краја агресије 1999. године, службовао на Косову и Метохији, на више различитих дужности. Од рада у органима безбедности (почео још у ЈНА 1987/88. од основних - оперативних, преко руководећих до аналитичких дужности у Управи безбедности ГШ у краћем периоду), све до оперативно-штабних и командантских постављења ван органа безбедности, у трупи и у командама оперативног нивоа. Током агресије НАТО, као и целокупну 1998. годину, провео на Истуреном командном месту (ИКМ) Приштинског корпуса, у Метохији, у тзв. „првом борбеном ешелону“, на дужностима „начелника за оперативно-штабне послове ИКМ“ и уједно „в.д. начелника Одсека за државну границу“ према Р. Албанији.

РЕФЕРЕНЦЕ:

1. **Врховни савет одбране (ВСО)** су чинили: председник СР Југославије Војислав Коштуница, председник Републике Србије Милан Милутиновић и председник Републике Црне Горе Мило Ђукановић.

Седницама су на основу позива и устаљене праксе, присуствовали и учествовали у раду - председник Савезне владе, Савезни министар одбрану и начелник Генералштаба ВЈ, али без права одлучивања.

2. Карактеристична је и у прилог наведеној тези - да су НАТО „пријатељи“ неспокојни, веома афирмативна изјава господина **Небојше Човића**, председника Координационог тела Владе Србије, негде 2001. године у време коначног решавања проблема у Копненој зони безбедности (разбијање ОВБПМ у рејону села Ораовица, а затим и поседање познатих сектора), који је, евидентно задовољан,

неколицини генерала дословно, између осталог, рекао (парафразирам) „...наша војска је снажна, запад се и даље ње плаши...“

3. Према незваничним али оперативно провереним подацима, након завршетка агресије 1999.године, па све негде до краја 2002.године, од стране Хашког тужилаштва је истражним и предкривичним радњама било обухваћено 237 припадника војске и полиције - од ратних команданата ВЈ и посебно 3.Армије и Приштинског корпуса и важнијих начелника, до селектираних команданата здружених састава и командира основних тактичких јединица и других појединаца, учесника рата.

Један, не тако мали број случајева, је касније предат Суду за ратне злочине у Београду, као и другим судовима у окружењу, где се још увек воде истраге и судски поступци.

Извор - Одељење безбедности 3.Армије и УБ ГШ ВЈ, у реалном времену.

4. Према сећању - попис дела генерала и адмирала који су пензионисани 2000. и 2001.године од стране ВСО-а (поред генерала наведених у тексту): Обрадовић, Смиљанић, Зец, Трајковић, Фаркаш, Васиљевић, Гајић, Анђелковић, Бањац, Ђорђевић, Коцопељић, Смиљковић, Симић, Пантелић, Ђурчин, Нонковић, Ристић, Карановић, Милановић, Матовић, Шушић, Боровић, Драгањац, Ђуровић, Јовичић, Обрадов, Шкрбић, Чековић, Билбија, Гојовић, Хаџиефендић, Стишовић, Николић, Старчевић, Стевановић, Тодоровић, Вранић, Ускоковић, Вуковић, Зарић, Вујичић.....неколицини уважених генерала које сам заборавио из објективних разлога, упућујем искрено извињење.

Међу пензионисанима је пажњу заслужује једно име, **генерал-мајор Јован Милановић**, који је још 1998.године, као војни изасланик у Бриселу, успео да дође до детаљних, оригиналних планова НАТО-а за агресију на СРЈ и о томе благовремено обавести државни и војни врх земље, што је значајно, а можда и пресудно, утицало на квалитетну поставку одбране у рату. Јавности је у вези са тим познат случај француског мајора **Пјера-Анри Бинела** који је службовао у седишту команде НАТО, преко кога је, поред осталих мера и поступака из надлежности, генерал Милановић извео историјски подухват.

Колико се сећам генерал Милановић се није „бунио“, био је свестан новонасталих околности, али је и имао услове за пензионисање.

Нешто касније ће, на предлог начелника Генералштаба, генерал-пуковника Бранка

Крге, као цивил обављати дужност начелника Војно-привредног сектора у Министарству одбране.

5. <https://www.youtube.com/watch?v=pNcZj0i2gR8> видео клип на You Tube: „Војска Југославије Повратак 2000“, извештај РТС-а 01. септембра 2000.године.

„Обраћајући се припадницима јединице и гостима, **командант 3.Армије ВЈ, генерал-потпуковник Владимир Лазаревић** нагласио је да припадници Косметског одреда живе и раде у зони одговорности 3.Армије у очекивању одлуке да се врате на Косово и Метохију. У мисију мира заштите становништва и културне баштине једне цивилизације која је била и остала понос Европе. **Генерал Лазаревић је на крају излагања рекао да нека данашњи дан уђе у историју као почетак враћања Снага безбедности и становништва на Свету српску земљу.**“

На тактичкој вежби с бојевим гађањем, која је тада приказана и која је представљала врхунац борбене готовости, пре свега оспособљености припадника 3.Одрода специјалне намене, од 114 мета погођено је 108.